

ISBN 978-630-316-207-2

DIMA GEORGIANA COCUȚA
POPA GEORGETA

ZAHIU TARSICA MARIANA
TUCĂ MARIA GEORGIANA

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU!

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI DIN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

GHID METODOLOGIC

Editura La Fontaine
2024

„Împreună pentru un viitor mai bun”
nr.2023-1-RO01-KA122-SCH-000149686

Prof. Dima Georgiana Cocuţa

Prof. Zahiu Tarsica Mariana

Prof. Popa Georgeta

Prof. Tucă Maria-Georgiana

„Copil ca tine sunt și eu-exemple de bune practici din educaţia incluzivă”

GHID METODOLOGIC

”Împreună pentru un viitor mai bun”
nr.2023-1-RO01-KA122-SCH-000149686.

Editura La Fontaine

2024

<table>
<tr><td colspan="2">Coordonatori la nivel de ISJ Buzau:

Inspector general Palcau Daniela</td><td rowspan="3">AVIZAT

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BUZĂU</td></tr>
<tr><td>Coordonatori proiect:
Director Prof. Popa Georgeta
Prof. Dima Georgiana
Prof. Tucă Georgiana
Prof. Zahiu Tarsica Mariana</td><td>Echipa proiect:
Prof. Besnea Daniela
Prof. Călin Beatrice
Prof. Fătu Corina
Prof. Rîșnoveanu Nicoleta
Prof. Stan Luminița
Prof. Tutunea Mădălina
Prof. Zota Florentina
Prof. Rizea Aurora
Prof. Neagoe Tatiana</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tehnoredactare computerizată:
Prof. Dima Georgiana Cocuta</td></tr>
</table>

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Copil ca tine sunt şi eu : exemple de bune practici din educaţia incluzivă : ghid metodologic / Dima Georgiana Cocuţa, Zahiu Tarsica Mariana, Popa Georgeta, Tucă Georgiana. - Melineşti : Editura La Fontaine, 2024
ISBN 978-630-316-207-2

I. Dima, Georgiana Cocuţa
II. Zahiu, Tarsica Mariana
III. Popa, Georgeta
IV. Tucă, Georgiana

37

Disclaimer: *„Conţinutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenţia Naţională şi Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conţinutul informaţiei”.*

ISBN 978-630-316-207-2

EXEMPLE DE BUNA PRACTICA IN INCLUZIUNEA PREȘCOLARA

Prof. înv. preșcolar Anghel Diana

Gradinița cu P.N. Clipicești, loc.Țifești, Jud.Vrancea

Aspectul privind incluziunea copiilor este o problemă majoră a zilelor noastre care se află sub incidenţa unor factori de natură: individuală, familială şi socială.

Grădinița în cadrul căreia sunt educatoare pentru al treilea an consecutiv face parte dintr-o comunitate defavorizată unde problema incluziunii copiilor devine una majoră datorită mai multor factori, cum ar fi:

-nivelul de trai (copii din familii cu nivel de trai minim)-

Unul dintre factorii ce contribuie considerabil la acest proces este lipsa condițiilor materiale necesare frecventării grădiniței. Majoritatea copiilor din grupă provin din familii cu un nivel de trai mult sub limita supraviețuirii, din familii cu minim 4 membrii, a căror sursă de venit principală sau chiar unică este alocația copiilor. Copiii aceștia sunt etichetați de ceilalți ca fiind "sărăntoci". Astfel părinții copiilor în cauză decurg la varianta de a nu-și mai trimite unii sau mai rău, pe toți copilașii la școală.

- nivelul de cultură (unii părinți nu au nici 4 clase);

-categoria socială (unii copii sunt de etnie rromă).

Acţiunile ce pot fi întreprinse de grădiniţă și pe care le-am aplicat și eu în oarecare măsură pentru asigurarea incluziunii sunt următoarele:

Sprijin școlar suplimentar - în funcție de nevoile copiilor, am organizat activități educaționale pentru acei copii care necesită sprijin educațional (acțiuni de sprijin în vorbire-asigurarea unor ședințe de logopedie, după programul de grădiniță/ de tipul "Școală după școală").

Servicii și consiliere în domeniul social și psihologic pentru copiii și părinții/persoanele în îngrijirea cărora se află copiii - sesiuni de consiliere de grup și/sau individuale. Consilierea ajută, în general, copiii să dobândească abilitățile emoționale și sociale necesare pentru o dezvoltare armonioasă.

Activități de socializare și de petrecere a timpului liber pentru copii - aceste activități au ca scop satisfacerea nevoii copiilor de a petrece timp de calitate precum și dezvoltarea de abilități de comunicare și socializare și de viața independentă. Am făcut vizite la domiciliul copiilor pentru a le cunoaște mai bine familiile, am petrecut timp împreună povestind,

jucându-ne în mediul lor, activități ce contribuie la apropierea dintre noi, educatoare-părinți-copii.

Responsabilizarea părinţilor prin organizarea de activităţi extraşcolare aduce mai aproape copiii de atmosfera grădiniţei şi şcolii; responsabilizarea părinţilor prin implicarea în activităţile şcolare astfel încât dezinteresul unor părinţi să fie diminuat; determinarea conştientizării de către părinţi a importanţei educaţiei în formarea copilului; schimbarea perspectivei părinţilor asupra rolului pe care îl are şcoala în educaţia copiilor.

Sprijin material pentru copii și pentru familiile acestora pentru a facilita accesul copiilor la educație.

Comunitatea are un rol important în sprijinirea părinţilor din punct de vedere financiar, ca beneficiari indirecţi prin asigurarea unui ajutor social; asigurarea resurselor necesare îmbunătăţirii metodelor de învăţare; implicarea comunităţilor locale în adoptarea unor strategii şi programe care să prevină şi să combată fenomenul „respingerii celor ce nu sunt ca noi”.

Pentru crearea şi implementarea eficientă a unor programe şi politici care să ducă la diminuarea acestui fenomen trebuie luate în considerare nevoile pe care le au personale care fac parte din grupul ţintă atât beneficiari direcţi cât şi cei indirecţi. Trebuie făcută o conexiune între nevoi, resurse, politici şi metode de implementare. Pentru reducerea acestui fenomen trebuie lucrat atât cu copilul cât şi cu familia şi cadrele didactice. Trebuie pornită o campanie de informare şi responsabilizare a reprezentanţilor legali ai copiilor privind riscul la care se supun în cazul în care copilul nu frecventează grădiniţa şi şcoala cât şi informarea cu privire la necesitatea asigurării unei baze educative care va avea efecte atât pe termen scurt, mediu cât şi lung. Gândindu-ne pe termen lung, nefrecventarea cursurilor şcolare la timp poate avea repercusiuni în ceea ce priveşte asigurarea unei meserii şi a unei stabilităţi economice şi sociale. Grădiniţa îşi îndeplineşte astfel menirea de a se adresa tuturor copiilor, de a-i deprinde şi abilita cu cunoştinţele şi aptitudinile de bază.

Bibliografie

Curriculum pentru educaţie timpurie – 2019.

Vrăşmaş, E. Consilierea şi educaţia părinţilor, Bucureşti, Ed. Aramis, 2002

BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Drăgan Dorina Mihaela

G.P.P. NR. 1, Buzău

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi, unde este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat.

Principiile educației incluzive includ:

a) Accesul și participarea: Asigurarea dreptului tuturor elevilor de a accesa și participa la învățare într-un mediu educațional comun, alături de ceilalți elevi.

b) Respectarea diversității: Recunoașterea și valorizarea diversității individuale, inclusiv a diferențelor de abilități, origini etnice, culturale, lingvistice, religioase și de gen.

c) Individualizarea și adaptarea: Furnizarea de sprijin și intervenții adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev, pentru a le permite să atingă obiectivele de învățare.

d) Colaborare și parteneriat: Promovarea colaborării între cadrele didactice, specialiști, părinți și comunitate pentru a oferi sprijin și servicii integrate pentru elevi.

e) Învățarea într-un mediu natural: Prioritizarea învățării în cadrul comunității și în medii naturale, inclusiv în școli de cartier, pentru a facilita interacțiunea socială și integrarea elevilor cu nevoi speciale.

f) Evaluarea inclusivă: Utilizarea unor metode de evaluare flexibile și adaptate pentru a evalua progresul și realizările fiecărui elev în funcție de nevoile și potențialul lor individual. Bunele practici de educație incluzivă sunt strategii și abordări care asigură participarea și succesul tuturor elevilor, indiferent de abilitățile sau nevoile lor. Aceste practici sunt concepute pentru a crea un mediu de învățare echitabil și susținător, în care fiecare elev se simte acceptat, valorizat și înțeles.

Iată câteva exemple de bune practici de educație incluzivă, susținute de o selecție relevantă de surse bibliografice:

I. Bune practici în planificarea și evaluarea învățării:

a) Elaborarea unor planuri de învățare individualizate (PII) - Aceste planuri sunt adaptate nevoilor și capacitatilor fiecărui elev și sunt concepute pentru a asigura un mediu de învățare inclusiv. PII pot include obiective specifice, strategii de învățare, suport suplimentar și metode de evaluare adecvate.

b) Diversificarea metodelor și materialelor de învățare - Utilizarea unei game variate de strategii și materiale didactice ajută la captarea atenției și implicarea tuturor elevilor în procesul de învățare. Astfel, se poate adapta stilul de predare și se pot crea oportunități de învățare pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor.

II. Bune practici în gestionarea clasei și crearea unui mediu inclusiv:

a) Promovarea valorilor de respect și acceptare - Este important să se creeze un mediu școlar în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat. Educatorii ar trebui să promoveze înțelegerea și toleranța față de diferențele individuale, să descurajeze discriminarea și să stimuleze relațiile pozitive între elevi.

b) Colaborarea între profesori și specialiști - Comunicarea și colaborarea între profesori, specialiști și părinți sunt esențiale pentru implementarea cu succes a educației incluzive. Această colaborare poate ajutala identificarea nevoilor speciale ale elevilor și la dezvoltarea unor strategii eficiente de sprijin.

III. Bune practici în implicarea părinților și comunității:

a) Comunicare și implicare activă a părinților - Părinții sunt parteneri importanți în educația copiilor lor și trebuie să fie implicați în procesul decizional și în monitorizarea progresului elevilor. Comunicarea deschisă și regulată între școală și familie este crucială pentru a asigura sprijinul adecvat pentru elevi.

b) Implicarea comunității - Educația incluzivă poate fi consolidată prin colaborarea cu comunitatea. Implicarea organizațiilor locale, ONG-urilor și altor instituții poate aduce resurse și sprijin suplimentar pentru elevi și poate promova înțelegerea și acceptarea diversității. Bunele practici în educația incluzivă se bazează pe valorile de respect, acceptare și egalitate de șansepentru toți elevii. Implementarea acestor practici necesită o planificare adecvată, metodelor de predare, gestionarea eficientă a clasei, colaborarea între profesori și specialiști, implicarea activă a părinților și comunității. Prin aplicarea acestor practici, se poate crea un mediu educațional incluziv în care fiecare elev să poată atinge succesul și să se dezvolte la potențialul lor maxim.

Educația incluzivă este recunoscută la nivel internațional și este promovată de organizații precum UNESCO și Organizația Națiunilor Unite, care recomandă statelor membre să adopte politici și practice incluzive în domeniul educației.

Bibliografie:

Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

UNESCO (2009). Politica de educație incluzivă. Ghid pentru planificarea ca schimbare. Accesat la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000175482

Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași

Florian, L. (2008). Special educational needs and inclusive education: Principles and practices. Open University Press.

Loreman, T., Deppeler, J., & Harvey, D. (Eds.). (2005). Inclusive education: A practical guide to supporting diversity in the classroom. Routledge.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. Dima Georgiana Cocuta

G.P.P. NR. 10 Buzau

Numele şi prenumele preşcolarului:

Data naşterii:

Domiciliul:

Unitatea scolara:

Nivelul grupei:

Data aplicării: Psihodiagnostic:Autism –GRAD DE HANDICAP GRAV- CU ASISTENT PERSONAL

Starea de sănătate: relativ bună, îmbolnăvire frecventă a cailor respiratorii.

Echipa de intervenţie:

Popa Georgeta , director

Consilier şcolar- prof. psihopedagog Ivan Cristina

Dima Georgiana , profesor învăţământ preşcolar .

Domeniul de intervenţie: educaţional

Informaţii educaţionale

Comportament cognitiv:

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei şi nu are capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este sărac, se exprimă greoi, are tulburări de pronunţie;
- gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitive;
- atenţia este slab dezvoltată.

Comportament psihomotric:

- prezintă întârzieri în dezvoltarea autonomiei corporale- nu se îmbracă singur, prefera sa umble doar descult, isi roade constant unghiile de la maini.
- întâmpină dificultăţi în orientarea spaţială;
- lateralitate slab dezvoltată.

Relaţii sociale:

- nu comunica cu personalul grădiniţei;
-are uneori crize de nesiguranţă, uneori crize de agresivitate cu colegii de grupa si educatoarea grupei.
- nu este sociabil, nu comunica si nu colaborează cu colegii de grupă.

Obiective pe termen lung:

- ameliorarea pronunţiei şi dezvoltarea exprimării orale;
- dezvoltarea operaţiilor gândirii şi a calităţii acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate dificultăţilor de percepţie;
- exersarea capacitaţii de orientare spaţialţ şi temporală;
- educarea comportamentului social de grup.

Domenii de intervenţie recomandate: Limbaj şi comunicare / Cogntiv / Psihomotor

Structura programului de intervenţie personalizat

Limba şi comunicare

Obiective	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode şi instrumente de evaluare
-să recunoască	-jocul “Deschide urechea	oct	-identifică şi	-orale;

toţi copii din grupã; -sã cunoascã numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare etc.	bine"; -exerciţii de pronunţie şi dezvoltare a auzului fonematic	periodic	numeşte toţi copiii	-încrajarea şi stimularea
-sã recunoascã vecinãtãţile sãlii de grupã; -sã numeascã grupele vecine (mare, mijlocie).	- vizita în grãdiniţã şi la celelalte grupe vecine; - dialogul.	2-3 zile oct	-identificã şi numeşte locurile cerute	-deplasare prin grãdiniţã
-sã recunoascã anotimpul şi caracteristicile specifice; -sã denumeascã culorile caracteristice fiecãrui anotimp.	-exerciţii de exprimare corectã a obiectelor şi lucrurilor din imaginea datã şi identificarea culorilor şi obiectelor	26 oct-21 nov (4 sapt)	-exprimã corect denumirea obiectelor şi lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	-aprecieri verbale
-sã recunoascã pãrţile componente ale corpului omenesc;	-exerciţiile de identificare a pãrţilor corpului omenesc şi de exprimare corectã.	28 sept-23 nov (4 sapt)	-exprimã singur sau cu ajutor; -aratã singur sau cu ajutor.	-aprecieri stimulatoare.

-să denumească părţile componente ale corpului omenesc, simţurile.				
-să numească membrii familiei sale; -să cunoască puţine informaţii despre fiecare membru	-joc de rol “De-a mama şi de-a tata”, “De-a fraţii”, “De-a bunicii” etc.; -exerciţţii de dezvotare a vocabularului	28 sept- 9 nov periodic	-identifică membrii familiei, îi numeşte singur din fotografii	-aprecieri verbale; acordarea de stimulente
-să recunoască ocupaţiile oamenilor; -să denumească meseriile oamenilor.	-joc “Să-mi povesteşti despre meserii”, “Să faci şi tu ca el”; -exerciţii de exprimare corectă	mai	-numeşte şi imită singur sau cu ajutor meseriile	-aprecieri verbale şi stimulente
-să recunoască animale păsări şi să le denumească.	- joc “ Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. -exerciţii de exprimare corectă.	ianuarie, februarie periodic	-recunoaşte şi denumeşte singur sau cu ajutor	-încurajări, stimulente; aşează siluieta unui animal la locul potrivit

Domeniul cognitiv

-să numere corect crescător în limita 1-3.	-jocul "Coşul cu jucării"; -exerciţii de numărare.	nov, dec	-numără cu ajutor jucăriile din coş	-aprecieri verbale acordarea de stimulente
-să observe plantele din imagini; -să recunoască plantele cerute.	-joc- "Grădina cu flori", "Grădina cu zarzavaturi"; -exerciţii de identificare şi recunoaştere.	nov aprilie	-observă, recunoaşte şi numeşte cu ajutor câteva din plante	-încurajări verbale; primeşte bulina în piept.
-să aranjeze figurile geometrice; -să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	-jocul " Foc şi apă"; -găseşte triunghiul colorat; -exerciţii de corecţie a pronunţiei.	dec ian periodic	-găseşte şi numeşte figura cerută singur sau cu ajutor	-aprecieri verbale
-să înveţe o poezie despre Moş Crăciun.	- "Il aşteptăm pe Moş Crăciun"; - exerciţii de memorare	Decembrie	-repetă după educatoare, părinte; - spune singur sau cu ajutor.	-participarea activă la serbare
-să asculte, să cânte colinde româneşti tradiţionale	-activitate practică: "Ascultăm şi cântăm colinde"	Dec-ianuarie	-învaţă să cânte împreună cu ceilalţi copii	-încurajări verbale

-să observe şi să cunoască mijloacele de transport	- “Cu ce călătorim” -dialogul -explicaţia	Mai-iunie	-observă, atinge şi denumeşte jucăriile singur sau cu ajutor	-încurajări verbale
-să participe la o activitate în mod direct	-“Şi eu vreau să fiu lăudat”-joc			-aprecieri verbale

Domeniul psihomotric

-să recunoască componentele spaţiale şi să se orienteze adecvat.	-exerciţii şi jocuri de mişcare ce vizează: a)direcţia: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta b)distanţa: aproape/departe c) poziţiile faţă de obiecte: lângă, pe sub; -jocuri de căutare a unor obiecte aşezate în diferite poziţii spaţiale; -rezolvarea unor fişe cu sarcini de orientare spaţială.	6 săpt	-corectitudinea şi rapiditatea reacţiilor la comenzi; -identificarea şi precizarea corectă a poziţiilor spaţiale ale obiectelor folosite în joc; -recunoaşterea şi denumirea unor poziţii spaţiale ale obiectelor din imagini.	Observarea comportamentului; -chestionarea orală pentru conştientizarea poziţiilor spaţiale; -aprecieri stimulative; - întreceri; -analiza produselor activităţii (modul de rezolvare a

				fişelor)
-sã perceapã componentele temporale care vizează ritmul mişcãrilor	-exerciţii efectuate pe loc şi în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensităţii. -exerciţii şi jocuri de mişcare cu utilizarea onomatopeelor şi a versurilor ritmate:"Cioc-boc,treci la loc", "Unu-doi, unu-doi/Faceţi toţi la fel ca noi!"	6 săpt	-rãspunde corect motric la urmãtoarele comenzi: "Mergi cât durează melodia", "Aleargã mai repede", "Pãşeşte mai rar", "Mergi uşor pe vârfuri", "Bate pasul" -execută mişcări la ritmul indicat.	-analiza modului cum respectã durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mişcărilor; -aprecieri verbale; -încurajări; -stimulente.

TERAPIA TULBURARILOR DE LIMBAJ –
PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICA

Prof. înv. preşc. Drăghin Anişoara
Grăginiţa cu Program Prelungit nr.4 Caransebeş

Unitatea de învățământ:
Profesor logoped:
Data:
Modulul: terapia tulburărilor de limbaj
Nume și prenume copii: B.I.,R.R.,Z-B.I,A.F.
Grupa: Mare
Diagnostic: sigmatism
Tipul activității: corectiv terapeutică
Subiectul activității: consolidarea sunetului "s"
Obiectiv general: îmbunătățirea abilităților de pronunție și comunicare

Obiectiv formativ-terapeutic: să-și formeze deprinderea de pronunție corectă a sunetului ”s” în cazurile date

Obiective operaționale: O1 - să pronunțe corect sunetul s din cuvintele scrise pe bilețele;

O2 - să aranjeze piesele de puzzle;

O3 -să identifice/numească animalele de pe planșă;

O4 - să completeze propozițiile cu imaginile potrivite.

Metode: conversația, exercițiul, problematizarea, dialogul, observația.

Mijloace: castron, bilețele pe care sunt scrise cuvinte, puzzle, tablă din plută, pioneze, bilețele cu propoziții, jetoane cu imagini, planșă cu imagini, oglindă, insigne.

Bibliografie:

Laura Hărdălău, Loredana Bejan - ”Învăț să vorbesc corect și să fiu mai înțelept”, ed. Primus, Oradea, 2013

Marian D. Ilie - ”Elemente de pedagogie generală, teoria curriculum-ului și teoria instruirii”, ed. Mirton, Timișoara, 2005

Etapele lecției	Ob. op.	Conținuturi	*Intersubiectivitatea*	Strategia didactică						Evaluare
				Metode	Mijloace	Tipul învățării	Org. înv.			
							C	I	G	
1. Organizarea grupei pentru activitate 1'		- pregătirea grupei pentru activitate;	- aerisesc sala de grupă; - pregătesc materialul didactic; - stabilesc liniștea și ordinea necesare bunei desfășurări a lecției;	Dialogul			Dirijat			
2. Capta-rea atenției 1'		- le arăt premiul pe care-l vor obține la sfârșitul lecției.	-le arăt ce vor câștiga la sfârșitul lecției dacă se vor concentra la exerciții.	Dialogul, explicația, observația	Premiul - insigne		Dirijat			

3. Anunța-rea temei și a obiecti-velor 2'		- anunț tema activității, mijlocul de realizare și obiectivele urmărite.	- voi menționa tema activității, mijlocul de realizare și obiectivele urmărite, într-un limbaj accesibil vârstei preșcolare: *"- Astăzi vom asculta o poezie despre o lăcustă, vom face puzzle, vom vedea o planșă cu niște animale și vom completa niște propoziții cu imaginile potrivite."*	Dialogul			D i r i j a t			
4.Reac-tualizarea cunoștin-țelor anterioare 20'		O1 O2	- poziția corectă a elementelor aparatului fonoarticulator - poezia "Sandalele lui Săndel" de Laura Hărdălău și Loredana Bejan - anexa 1 - puzzle	- verific dacă știu cum trebuie ținute limba, dinții și buzele atunci când pronunță sunetul "s": *"-Cine știe să-mi spună cum trebuie ținute buzele, dinții și limba când îl spunem pe s?* *- Limba se sprijină pe dinții de jos, buzele sunt întinse ca și atunci când zâmbim și dinții se apropie foarte mult.* *- Cum este aerul când îl spunem pe s?* *- Rece.* *- Iese încet sau cu putere?* *- Cu putere. "* - le citesc poezia și le cer ajutorul pentru a găsi sandalele pe care lacusta le-a pierdut în oala cu sarmale. Îi solicit să ia pe rând câte un bilețel (sărmăluță) din bol și să repete după mine cuvântul pe care-l voi citi de pe hârtiuța extrasă până găsim "săndălușele" și epuizăm "sărmăluțele": *"- Aici avem oala cu sarmale. Pe rând, începând de la M., vom scoate câte o sărmăluță pentru a-l juta pe Săndel să-și găsească*						

			sandalele. Pe fiecare sărmăluță este scris un cuvânt din poezie. Eu vi-l voi citi și voi repetați după mine." - fiecare dintre ei va primi câte un puzzle pe care trebuie să-l rezolve, pentru ca mai apoi să identifice obiectele din imagine: *"Mai departe, fiecare va primi niște cartonașe care reprezintă un puzzle. Voi va trebui să așezați cartonașele în așa fel încât să descoperiți ce imagine este în puzzle și atunci când eu vă voi întreba ce imagine aveți, voi îmi veți răspunde."*	Conversația, explicația, observația, exercițiul	Puzzle Bol, bilețele cu cuvinte Oglindă	Operatorie		I i r i j a t		O B s. Sis Te ma ti că
	O3	- planșa intitulată "La zoo".	- le prezint planșa și le cer pe rând să descopere ce animale se găsesc la gradina zoologică (sunt atentă la modul cum pronunță și îi corectez atunci când este cazul, arătându-le cum ar trebui să țină buzele, dinții și limba pentru a emite corect sunetul "s"): *"- Pe această planșă, în spatele ușilor veți găsi niște animale. Pe*	Conversația, explicația, observația, exercițiul						

			ușă și ne veți spune ce animal ați găsit acolo. *- Haide D., tu începi. Ce animal ai găsit?* *- Un bursuc."etc.*		Plan șa	Operat orie				Ob s. sist em ati că
5. Intensi-ficarea retenției 9'	O4	- complete rea propoziții lor lacunare cu imagini.	-prezint jetoanele copiilor: *" Haideți să vedem jetoanele. Ce reprezintă fiecare?* *- O prințesă, un monstru etc."* - le citesc câte o propoziție de pe tablă și cer pe rând copiilor să le completeze cu imaginea potrivită: *"- Pe tabla de plută sunt nișteпропозиții incomplete. Din fiecare lipsește câte un cuvânt, iar voi va trebui să așezați în spațiul liber de unde lipsește cuvântul, imaginea potrivită dintre cele aflate pe măsuță. Eu voi numi pe unul dintre voi și după ce citesc propoziția, acel copilaș va căuta imaginea care reprezintă cuvântul lipsă.* *- N.,ascultă propoziția: A fost odată ca niciodată o... Ce imagine se potrivește?"etc.*	Conversația, explicația, observația, exercițiul, problematizarea	Tablă de plută, propozi ții, jetoane	Opera torie	D i r i j a t			Ob s. sist em ati că
6. Încheie-rea activității 2'		- îi înmânez fiecărui copil premiul pregătit.	- îi felicit pentru performanțele obținute.	Dialogul	Insigne		D i r i j a t			

„DIFERIȚI, DAR EGALI”

Prof.Grigore Cecilia Teodora

G.P.P.„Mugurasii” Rm Sărat

Trăim într-o lume a diversităţii ,care de cele mai multe ori poate duce la degradarea relaţiilor interumane datorită insuficienţei comunicări. Având la grupa copii cu cerințe educative speciale mi-am propus să abordez această tema că să-i ajut pe copii să înţeleagă mai uşor că cei din jurul său pot fi altfel, dar în acelaşi timp persoane asemănătoare lor . Am considerat că dacă ei vor înţelege acest lucru atunci multe din problemele, care pot apărea, legate de convieţuirea şi interacţiunea cu aceştia, pot fi prevenite.

Învaţând împreună copiii au o atitudine tolerantă faţă de ceilalţi copii şi învaţă să respecte diferenţele existente între ei prin valorificarea pozitivă a relaţiilor de egalitate dintre oameni pentru o convieţuire armonioasă care să contribuie la păstrarea multicularităţii şi identităţii fiecăreia în arte prin respect reciproc.

Discutând despre diferenţele dintre copii de natură fizică, etnică, religioasă şi socială, îi ajut pe copii să recunoască şi să accepte diversitatea, deoarece fiecare individ are dreptul de a participa la acţiuni comune care să conducă la dezvoltarea ulterioară şi la dezvoltarea comunităţii în care trăieşte.

Prin activităţile planificate în cadrul proiectului tematic „Diferiți,dar egali” am încercat să-i fac pe copiii să înţeleagă că dacă diferenţele vor fi respectate şi valorizate, atunci discriminarea şi prejudecăţile vor fi combătute. Pentru a face acest lucru cu succes este necesar să cunoaștem copiii cu care lucrăm pentru a-i putea înțelege și a proiecta și planifică activități ținând cont de necesitățile lor.

Deosebit de importantă a fost pregătirea celorlalți copii din grupa pentru a-i primi în rândurile lor și acest lucru este posibil prin diverse jocuri prin carecopii au simulat unele deficiențe (motorii, vizuale, auditivă) cum ar fi:„Baba oarbă”,”Deschide urechea bine”,”Urcă scările într-un picior”; prin jocuri de interrelaționare:„De-a prietenia”,”Copil că ține sunt și eu”, „Carnavalul prieteniei”,”Dansul prieteniei”,”Împreună este mai ușor” , activități în care copiii s-au jucat și au lucrat împreună trecând peste prejudecăți ei s-au acceptat unii pe alții așa cum sunt, deoarece sunt și ei tot copii că și ei.

Astfel că, că nu trebuie să ne gândim neapărat că grădiniță incluzivă este acolo unde există copii cu cerințe educative speciale , ci că este grădiniță unde fiecare copil e unic, fiecare are un ritm propriu de dezvoltare ceea ce înseamnă că la un moment dat fiecare are

nevoie de sprijin,îndrumare și încurajare ceea ce însemna că fiecare cadru didactic trebuie să aibă în vedere în proiectare atât particularitățile de vârstă cât și cele individuale ale copiilor cu care lucrează, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor, răspunzand astfel diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, orientându-și pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice în vederea dezvoltării optime a acestora.

Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine.

LUNI

A.D.P.: „Împreună este mai uşor” A.L.A.:Biblioteca : „Copii de pretutindeni”

Joc de rol : „ De-a prietenia”

Joc de mişcare: „Sări într-un picior”

A.D.E.-Activitate integrată :(A.L.A. + D.S.) -„Diferiţi şi totuşi la fel”-lectură după imagini

D.E.C.- „Toti copii pamantului” predare cântec

- Joc muzical cu text şi cânt : „Mainile sus,mainile jos”- repetare

MARTI

A.D.P.: „ Copil ca tine sunt şi eu!” A.L.A.: Ştiinţă: „Ce ştii despre?”

Joc de masă: „ Din jumătate -întreg”

Joc de mişcare: „Baba oarba”

A.D.E. :Activitate integrata : (D.L.C. –D.E.C)

D.L.C.- „Povestea evantaiului albastru”-lectura educatoarei

D.E.C- „ Evantaiul”- pictura

MIERCURI

A.D.P: „Prietenul la nevoie se cunoaşte! ” A.L.A.:Joc de rol: „Trenuletul prietenie”

Construcţii : „ Casa prietenului meu”

Joc de atenţie : „ Deschide urechea bine! ”

A.D.E. - D.Ş. - „ Saculetul fermecat ” – joc logic

- D.P.M. : ”Dansul prieteniei”- euritmie

JOI

A.D.P.: „Dacă mă comport aşa nu deranjez!”

A.L.A. : Construcţii :„Grădiniţa tuturor”

Joc de masa:puzzle-„Copii din lumea-ntreaga”

Joc de mişcare : „Urcăm scările într-un picior”

A.D.E. - D.S.-„ Cine ştie,răspunde repede şi bine!”

- D.O.S.-„Sunt prieten de nădejde!”- joc exerciţiu

VINERI

A.D.P.: „Suntem diferiţi ,dar buni prieteni” A.L.A.: Ştiinţă:„Piramida prieteniei”

Arta : „Globul prieteniei”

Joc de mişcare : „Atinge balonul”

A.D.E. - Activitate integrate (D.L.C. + D.O.S.)

D.L.C. - „Spune ce este,cum este si ce face”-joc didactic

D.O.S. - „ Maşti şi coifuri pentru carnaval”- confecţii

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI PRIVIND EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN MEDIUL PREȘCOLAR

Prof. înv.preșc. Husariu Andreea,

Grădinița cu program prelungit nr. 25, Iași

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și

implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul

grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv-educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din

modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde ,,normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Bibliografie:

Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar", Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credis, Bucureşti

O ŞANSĂ PENTRU FIECARE

Profesor învăţământ primar Lupaș Simona-Anca
Şcoala Gimnazială Giarmata

Profesorul trebuie să acorde o atenţie sporită acestor copii cu cerinţe speciale, nu numai în procesul instruirii cât mai ales în cel al educaţiei, stăruindu-se asupra fixării deprinderilor bune ,prin cuvânt şi exemplu personal.

,,Prin EDUCAŢIA PENTRU TOŢI trebuie sa se creeze posibilitatea ca toate fiinţele umane, inclusiv cele cu dezabilităţi, să-ţi dezvolte în întregime potenţialul, să aibă contribuţii în societate şi, mai presus de toate , să fie valorizate şi nu devalorizate datorită diferenţelor lor.În lumea contemporană, alcătuită din diferenţe de toate felurile, nu cei cu dezabilităţi, ci marea societate este cea care are nevoie de o educaţie specială pentru a deveni o adevărată societate pentru toti.,,(Federico Mayor)

Un scop primordial este cel de integrare a copilului ce CES alături de ceilalţi copii valizi, să desfăşoare activităţi comune împreună cu aceştea.

Faţă de aceşti copii trebuie să se exercite o acţiune permanentă de influienţare a dezvoltării întregii personalităţi,educarea lor multilaterală,şi pregătirea lor pentru viaţa în colectiv, în cadrul căreia să se ţină seama de capacitatea lor foarte dificitată de comunicare. Nu neste suficient să se urmărească doar dezvoltarea vorbirii. Programa trebuie astfel concepută încât să abordeze personalitatea lor din toate punctele de vedere în unitate şi complexitatea ei.

Intervenţia timpurie este cunoscută ca o mişcare socială, un domeniu de specializare profesională şi ştiintifică, o conduită sine qua non pentru sporirea eficienţei procesului de recuperare şi inserţie socială a copiilor cu CES.

O societate modernă trebuie să asigure acestor persoane cu handicap pe lângă un sistem de ajutorare să le ofere şi tratament şi grijă. Grija este un cuvânt frumos , uman care cuprinde o sclipire de dragoste.

Trebuie să recunoaştem că mulţi copii au nevoie de îngrijire din partea societăţii în sensul cel mai larg al cuvântului.Lipsiţi de îngrijire cei nevioaşi sunt total abandonaţi.

Neglijenţa, atât din partea familiei, cât şi a societăţii,duce la nefericire, boală şi mizerie.Dacă copilul este tratat cu bunăvoinţă şi sprijinit de către adulţi, copilul se va vedea pus în faţa unor sarcini acceptabilă.

Rezolvarea unor probleme concrete şi bine determinate dă copilului satisfacţie şi reprezintă în acelaşi timp promisiunea unor posibilităţi de viitor.

Toţi copiii deficienţi se dezvoltă şi trăiesc în cadrul societăţii. Noi toţi trebuie să-i întelegem, să-i respectăm, să le arătăm dragostea, pentru ca şi ei să se simtă bine, în siguranţă şi ocrotiţi în lumea pe care o dorim mai bună şi mai dreaptă.

În stimularea motivaţiei pentru învăţare este necesar să se ia în consideraţie capacităţile şi abilităţile fiecărui elev.Fiecare copil este unic, de aceea trebuie create pentru el experienţe de învăţare specifice. Foarte important pentru orice dascăl, este ca elevul să manifeste interes pentru şcoală şi să-şi realizeze satisfă-cător sarcilile şcolare. Ştim că apelul la motivaţia intrinsecă este cea mai eficientă formă de mobilizare a elevilor. Aproape în toate şcolile există copii cu probleme, care au dificultăţi în demersul de învăţare în special a scrisului şi cititului. Aceşti copii provin dintr-un mediu sărac din punct de vedere educaţional.Ei lipsesc foarte mult de la şcoală. Pentru realizarea calităţii, elevii, indiferent de mediul social din care provin, de etnie, de cerinţele educaţionale specifice,trebuie să înveţe să ştie să fie productivi,

să-şi satisfacă nevoile de bază, să lucreze împreună, să se înţeleagă pe sine şi pe ceilalţi, să respecte pluralismul, diversitatea şi diferenţele legate de etnie, de religie,cultură,etc.

Aplicând anumite metode (ex. Studiul de caz) pentru a identifica trebuinţele copiilor, le putem asigura succesul în activitatea pe care o desfăşoară. În ceea ce priveşte învăţarea la copiii cu CES, trebuie să le explicăm acestora ce importantă este şcoala,să le dăm sarcini uşoare, interesante care să-i atragă. Pentru ca aceşti elevi să aibă o satisfacţie la realizarea sarcinilor şcolare este bine să le dăm teme la alegere, să-i recompensăm imediat după identificarea reuşitei nu numai prin calificative ci şi prin alte metode. Trebuie să ne exprimăm încrederea în capacitatea şi resursele unui elev, chiar şi atunci când rezultatele sunt slabe, insistând pe sublinierea aspectelor pozitive, evitând critica moralizatoare şi sarcasmul.

De talentul nostru de dascăli, depinde găsirea unui cuvânt bun pentru fiecare elev, chiar şi atunci când acesta ne creează dificultăţi în clasă. Deşi nu este uşor, de noi depinde găsirea strategiei optime de motivare pentru o anumită situaţie, în funcţie de treapta motivaţională pe care se găseşte elevul, de stilul motivaţional la care este acesta sensibil, de experienţa acestuia în asumarea şi atingerea de obiective.

Toţi elevii pot învăţa, dacă profesorii, părinţii, cei care le oferă suport, sunt pregătiţi cum să-i înveţe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învăţare şi a practicării abilităţilor transferabile de comunicare, de a lucra în echipă, de organizare a timpului, de creativitate, etc.

Bibliografie

Carroll, J., Limbaj şi gândire, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979.

Hesselman, M., Probleme de pedagogie contemporană, Biblioteca Centrală Pedagogică, Bucureşti, 1979.

Jurcău, E., Jurcău, N., Cum vorbesc copiii noştri, Editura Dacia, Cluj –Napoca, 1989.

Păunescu, C., Copilul deficient, cunoaşterea şi educarea lui, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983

INTEGRAREA COPIILOR CU CES. ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. Marica Vioric

G.P.N. Suditi, Com. Posta Calnau, BZ

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".

(Din „Child's Appeal", Mamie Gene Cole)

Motto:

„Şcolile trebuie să primească toţi copii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice şi entice…" (Declaraţia de la Salamanca - Spania, 1994)

Frumusețea omenirii constă în diversitatea etniilor de pe pământ, fiecare dintre acestea contribuind la patrimonial cultural mondial, cu specificul ei. Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

În Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți", la articolul 3, se afirmă: „Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de personae deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ".

Educația specială este o formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă

temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructiveeducative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit. În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale. Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.). Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective positive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale. Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră.

O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare.

Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost

orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt: ✓ informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;

✓ sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;

✓ schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;

✓ dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);

✓ implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;

✓ implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;

✓ elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare. Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:

✓ a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali; ✓ a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;

✓ a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;

✓ a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);

✓ a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;

✓ a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;

✓ a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;

✓ a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;

✓ a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc. Școlile obișnuite dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe educative

✓ Pentru copiii cu tulburări de limbaj și cu dificultăți de învățare există ,,centre logopedice interșcolare" care au specialist care desfășoară terapii specifice pentru corectarea tulburărilor de limbaj și pentru depășirea dificultăților de învățare. În aceste cabinete au acces toți copiii care frecventează învățământul obișnuit și care au fost depistați de către profesorii logopezi care funcționează aici ca având o tulburare de limbaj.

✓ Pentru copiii cu tulburări de comportament și dificultăți de adaptare există ,,centrele de asistență psihopedagogică" care dispun de consilieri psihopedagogi care oferă servicii atât copiilor aflați în situație de risc și criză cât și familiilor acestora. Pentru copiii cu deficiențe diagnosticați în comisiile pentru protecția copilului există serviciile profesorului de sprijin/intinerant. Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă. Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

✓ Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;

✓ Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;

✓ Adaptarea și flexibilitatea curriculum-lui (pre)școlar;

✓ Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;

✓ Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să

valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Scopul principal al educației este de -a crea oameni care sunt capabili să facă lucruri noi, nu pur și simplu să repete ceea ce au făcut și alte generații - oameni care sunt creativi, inventivi și descoperitori." (Jean Piaget)

Bibliografie:

Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006 •

***Dezvoltarea practicilor inclusive în școli, Ghid managerial, UNICEF, 1999

***Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

COMUNICAREA POZITIVĂ ÎN RELAȚIA CU COPILUL

Profesor înv.preșc., Melencu Elena-Denisa

Liceul Tehnologic Baia de Fier

Educația copilului reprezintă de cele mai multe ori o dilemă pentru părinți. De multe ori părinții sunt puși în fața unor situații cu totul noi la care nu știu cum să facă față nevoilor copiilor.

Perioada preșcolară, este perioada care se caracterizează prin cele mai profunde și productive însușiri psihice ale individualității. Este perioada unei intense receptivități, sensibilități și flexibilități psihice divergente. De aici necesitatea de a exersa și fructifica potențialul creativ al preșcolarului, dea-i forma și dezvolta eul cognitiv, afectiv, socio-acțional în devenire.

Comunicarea este o trebuință a copilului de a se integra social. Această trebuință poate fi satisfăcută de părinte la vârstă preșcolară, deoarece este legat emoţional de el.

Menținerea comunicării dintre părinte și copil, îi va crea preșcolarului încredere în forțele sale, deoarece în această perioadă acesta, asimilează foarte multe cunoștințe, dacă este susținut de părinți sau de către persoane în care preșcolarul investește mult.

Comunicarea părintelui cu copilul la perioadă de vârstă 3-6 ani duce la prevenirea dereglărilor în personalitatea copilului.

Comunicarea cu propriul copil reprezintă o regulă de bază pentru a-i înțelege nevoile și pentru a-l îndruma către o educație adecvată necesităților societății.

Comunicarea cu copilul, îl ajută pe adult să se aproprie mai mult de el, să-l înțeleagă și să contribuie la dezvoltarea lui emoțională, socială, cognitivă, dar și la disciplinarea lui.

La vârsta preșcolară, curiozitatea se manifestă pe deplin, în aceasta etapă a copilăriei întrebările curg fără oprire. Părinții sunt asediați cu întrebări de genul „de ce", „cine", la care trebuie să răspundă cu răbdare, deoarece răspunsurile au un rol esențial în dezvoltarea intelectuală a micuțului preșcolar. Astfel că, prin răspunsul la întrebări, părinții vor contribui major la dezvoltarea universului micuțului, la o proximă cunoaștere a lumii în care trăiește, la dezvoltarea imaginației, aformării mecanismelor de apărare, pentru ca mediul înconjurător să fie mai ușor de suportat pentru micul preșcolar, iar adaptarea să se facă mai ușor.

O relație pozitivă cu cel mic, intermediată de o comunicare optimistă, motivațională, este esențială pentru creșterea unui copil capabil de succes pe viitor și fericit.

Cei mici au nevoie să fie ascultați de părinți. Adulții trebuie să fie la dispoziția lor și să-I asculte cu mare atenție. Comunicând cu copilul, este bine ca acesta să simtă că i se acordă atenție, căexistă tot timpul un contact vizual și că nu are de ce să-i fie frică să spună ceea ce-și dorește și ceea ce simte. Pentru a fi un bun părinte, este nevoie să asculți cu răbdare, empatie ceea ce îți spunecopilul tău.

Gândirea și comunicarea pozitivă nu presupune că trebuie să încurajăm rezultatele mai slabe ale copilului, ci să discutăm cu el, să-l ascultăm. Când copilul greșește trebuie să comunicăm pozitiv cu el, să găsim faptele, lucrurile care merită laude.

Experienţa unei comunicări nereuşite cu părinţii, creează deseori obstacole pentru copil în procesul de socializare cu lumea din jur. Orice replică negativă din partea părintelui îl face să creadăcă el nu este demn de o bună apreciere.Un copil neascultat şi neînţeles va deveni un adult foarte nesigur pe sine, întâmpinând mari dificultăţi de a se afirma şi a lua decizii.

Un copil căruia îi este satisfăcută nevoia de comunicare va creşte un adult care îşi va propune scopuri îndrăzneţe, va realiza obiectivele propuse și se va bucura de succesele personale. Comunicarea eficientă cu copilul îi dezvoltă acestuia capacităţi de autoafirmare. Astfel, copilul, în viitor, nu va întâmpina dificultăţi în a-şi spune punctul de vedere şi a colabora cu oameninoi, fiindcă el a fost învăţat de mic că, pentru a fi înţeles, este nevoie de comunicare eficientă.

Un copil îşi creează din experienţa trăită, lumea sa de valori şi idei. Cu cât mai mult veţi comunica cu el, cu atât va fi mai bogată, diversă şi obiectivă această lume. În funcţie de reacţia adultului din preajma lui, copilul învaţă cum să comunice cu cei din jur, cum să-şi exprime părerea şi să se facă auzit.

Un părinte care ascultă cu atenție ceea ce îi spune cel mic, formează un om.

"COPIL CA TINE SUNT SI EU "

Neagu Irina-Ioana

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Videle

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în sistemul de învățământ modern, având ca principiu de bază aceptarea și integrarea tuturor elevilor, indiferent de aptitudini sau nevoi speciale. În acest sens, implementarea practicilor incluzive în sistemul educațional reprezintă o preocupare constantă a autorităților și a cadrelor didactice.

Incluziunea preșcolară se bazează pe principiul respectului pentru diversitate, acceptării și integrării tuturor copiilor în mediul educațional, încurajându-i să își descopere și să își dezvolte potențialul maxim. Pentru a asigura o incluziune eficientă la nivelul grupurilor de grădiniță, este necesar ca educatoarele, părinții și personalul auxiliar să colaboreze strâns pentru a identifica și a raspunde la nevoile individuale ale fiecarui copil.

Un alt aspect important al incluziunii preșcolare este reprezentat de adaptarea programelor educaționale și de învățare la nivelul grupului de grădiniță, astfel încat să ofere suport și susținere tuturor copiilor, indiferent de abilități sau de posibile dificultăți de învățare. De asemenea, este important ca educatorii să ofere sprijin și resurse suplimentare celor care au nevoie de ajutor suplimentar pentru a se integra și a participa activ la activitățile educaționale.

Pe lângă adaptarea programelor educaționale, incluziunea preșcolară implică și crearea unui mediu fizic și social inclusiv, în care toți copiii se simt acceptați, respectați și valorizați. Prin organizarea activităților de grup și a jocurilor care stimulează colaborarea, comunicarea și responsabilitatea reciprocă, educatorii pot contribui la dezvoltarea abilităților sociale și a spiritului de echipă al copiilor din grup.

Pentru a promova incluziunea preșcolară, în ultimii ani au fost implementate diverse proiecte la nivelul grupelor, care au avut ca obiectiv principal integrarea copiilor cu nevoi speciale în mediul preșcolar.

Un astfel de proiect este "Incluziunea în educația timpurie", desfășurat în cadrul grădinițelor și terenurilor de joacă din comunități. Acest proiect presupune formarea cadrelor didactice, părinților și a altor persoane implicate în educația preșcolară, în vederea identificării și susținerii copiilor cu nevoi speciale. De asemenea, proiectul include activități personalizate de învățare și dezvoltare, care să îi ajute pe acești copii să se integreze mai ușor în grup și să își dezvolte abilitățile într-un mediu inclusiv și non-discriminatoriu.

Rezultatele proiectului ar trebui să fie o creștere a gradului de incluziune și acceptare a copiilor cu nevoi speciale în comunitatea grădinițelor și terenurilor de joacă, precum și o îmbunătățire a performanțelor acestora în ceea ce privește dezvoltarea personală și socială.

De asemenea, proiectul ar trebui să contribuie la schimbarea atitudinilor și a comportamentelor față de persoanele cu nevoi speciale, promovând respectul, empatia și cooperarea în rândul copiilor și adulților implicați în educația timpurie.

În final, este important ca proiectul "Incluziunea în educația timpurie" să continue să fie implementat și să fie extins la nivel național, astfel încât toți copiii să beneficieze de o educație de calitate și să aibă șanse egale de a se dezvolta și a-și atinge potențialul maxim.

Un alt proiect important în promovarea incluziunii preșcolare este "Grădinița prietenoasă", care își propune să creeze un mediu favorabil pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor. Acest proiect implică activități de formare pentru personalul educativ, dotarea grădinițelor cu resurse adaptate pentru copiii cu nevoi speciale, dar și implicarea părinților în procesul de educație și sprijin pentru copiii lor.

Scopul "Grădiniței prietenoase" este să ofere copiilor un mediu sigur, inclusiv și stimulant, unde fiecare copil se simte acceptat și încurajat să-și dezvolte abilitățile și potențialul. Prin implementarea acestui proiect, se urmărește eliminarea barierelor și discriminării, promovarea diversității și egalității de șanse în educație, dar și sprijinirea copiilor cu nevoi speciale în integrarea lor în mediul preșcolar.

Activitățile de formare destinare personalului educativ includ cursuri despre metode și strategii de învățare adaptate diversității copiilor, cum să promoveze colaborarea și interacțiunea între copii într-un mediu incluziv, dar și cum să identifice și să răspundă la nevoile individuale ale fiecărui copil.

Dotarea grădinițelor cu resurse adaptate pentru copiii cu nevoi speciale include echipamente și materiale didactice special concepute pentru diferite tipuri de deficiențe sau tulburări, dar și adaptarea spațiilor de joacă și învățare pentru accesibilitatea copiilor cu dizabilități.

Implicarea părinților în procesul de educație este importantă pentru a asigura continuitatea sprijinului și în afara grădiniței. Prin organizarea întâlnirilor individuale sau de grup, precum și prin furnizarea de informații și resurse educaționale, părinții sunt încurajați să participe activ în educația copiilor lor și să sprijine procesul de inclusivitate și diversitate.

Prin implementarea acestui proiect, se urmărește creșterea gradului de conștientizare și sensibilizare în comunitatea preșcolară cu privire la importanța incluziunii și a respectului față de diferențe, contribuind astfel la construirea unei societăți mai echitabile și empateice.

În concluzie, proiectele la nivelul grupelor care au ca obiectiv incluziunea preșcolară sunt esențiale pentru promovarea unui mediu educațional egal și adecvat pentru toți copiii. Aceste proiecte contribuie la dezvoltarea capacităților copiilor cu nevoi speciale și la creșterea gradului de incluziune în cadrul sistemului educațional preșcolar. Este important ca aceste proiecte să fie implementate și susținute pe termen lung, pentru a asigura un mediu educațional inclusiv și eficient pentru toți copiii.

Bibliografie:

Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii Coordonatori: Prof. Univ. Dr. Ecaterina VRASMAŞ Conf. Univ. Dr. Traian VRASMAŞ

Educatia incluzivă. Ghid metodologic de ALOIS GHERGUT, LUCIANA FRUMOS

CREAREA UNUI MEDIU INCLUZIV PENTRU PREȘCOLARI: BUNE PRACTICI ȘI STRATEGII EFICIENTE

Prof. Nicodei Cezarina

Colegiul Tehnic „Ion Mincu" Focșani, jud. Vrancea

Incluziunea preșcolară este un proces prin care toți copiii, indiferent de abilitățile lor, au acces egal la educație și participare deplină la activitățile școlare. Implementarea unui mediu incluziv necesită adoptarea unor bune practici care să sprijine dezvoltarea fiecărui copil:

1. Crearea unui mediu primitor

Personalizarea spațiului de învățare: ajustați clasele astfel încât să fie accesibile tuturor copiilor, inclusiv celor cu dizabilități fizice. Asigurați-vă că mobilierul este adaptabil și sigur pentru toți copiii. Utilizați culori calde și prietenoase pentru decorarea clasei, creând astfel un mediu care să inspire și să fie primitor.

Materiale educaționale diverse: asigurați-vă că aveți materiale adaptate pentru diverse nevoi (cărți cu caractere mari, jucării educative adaptate, materiale tactile pentru copiii cu deficiențe de vedere). Includeți și materiale care reflectă diversitatea culturală, pentru a promova incluziunea și respectul pentru diferențele individuale.

Zone de învățare organizate: creați diferite zone de învățare în clasă, cum ar fi colțul de citit, zona de artă, și spațiul pentru activități fizice. Asigurați-vă că aceste zone sunt accesibile și utilizabile de către toți copiii.

Semnalizare clară și vizibilă: folosiți semne vizuale și simboluri pentru a ajuta copiii să se orienteze în spațiu. De exemplu, etichetați rafturile și sertarele cu imagini și cuvinte pentru a indica conținutul acestora.

Rutine și structuri clare: stabiliți rutine zilnice clare și structuri predictibile pentru activități, pentru a ajuta copiii să se simtă în siguranță și să știe la ce să se aștepte. Folosiți orare vizuale pentru a prezenta programul zilnic într-un mod accesibil pentru toți copiii.

2. Adaptarea curriculumului

-planificarea activităților diferențiate care să răspundă la diferitele niveluri de dezvoltare și interese ale copilor;

-integrarea tehnologiilor asistive pentru a ajuta copiii cu nevoi speciale să participe mai ușor la activitățile de învățare.

3. Formarea personalului

Pentru a realiza acest obiectiv, oferiți personalului cursuri de formare continuă în educația incluzivă și înțelegerea diverselor dizabilități. De asemenea, asigurați un mediu de lucru pozitiv și resurse pentru gestionarea stresului și oboselii.

4. Implicarea familiilor

Sunt mai multe modalități prin care puteți implica părinții în activitatea de incluziune în mediul preșcolar:

-mențineți un dialog constant cu părinții pentru a înțelege nevoile și așteptările lor. Utilizați diverse metode de comunicare (scrisori, emailuri, întâlniri față în față) pentru a vă asigura că toți părinții sunt informați și implicați;

-organizați evenimente care să implice familiile, facilitând o colaborare strânsă între casă și școală. Puteți organiza ateliere tematice, sesiuni de lectură împreună cu părinții sau chiar excursii educative;

-oferiți resurse și sprijin pentru familiile copiilor cu nevoi speciale. Acestea pot include ghiduri informative, sesiuni de consiliere, și acces la servicii de suport specializat. De

asemenea, puteți organiza grupuri de sprijin pentru părinți unde aceștia să-și poată împărtăși experiențele și să învețe unii de la alții;

-implicați părinții în procesul de creare și implementare a planurilor educaționale individualizate (IEP) pentru copiii cu nevoi speciale. Asigurați-vă că părinții își pot exprima opinia și că planurile reflectă nevoile și obiectivele copilului, dar și valorile și preferințele familiei;

-arătați înțelegere față de provocările și programul familiei. Oferiți flexibilitate în ceea ce privește întâlnirile și comunicarea, pentru a facilita participarea părinților în viața școlară a copiilor lor.

5. Promovarea interacțiunii sociale

Puteți crește interacțiunea socială formând grupuri de joacă și de învățare în care copiii cu și fără dizabilități pot interacționa și învăța împreună sau încurajând jocurile și proiectele care necesită colaborare, pentru a dezvolta abilitățile sociale și empatia.

6. Evaluare și monitorizare

Realizați evaluări continue monitorizând progresul fiecărui copil prin evaluări periodice și ajustați strategiile de învățare în funcție de rezultate. Oferiți feedback regulat și constructiv, implicând atât educatorii, cât și părinții în procesul de evaluare.

Bibliografie

Cucoș, C. (2006), „Educația incluzivă - dimensiuni și aspecte”, Editura Polirom;

Gherguț, A. (2007), „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație”, Editura Polirom;

Mitrofan, I., & Mitrofan, N. (2011), „Educația integrată/incluzivă a copiilor cu cerințe educative speciale”, Editura Didactică și Pedagogică;

Stan, L. (2014), „Educația incluzivă. Perspective teoretice și practici aplicative”, Editura Universității din București;

Vrăsmaș, E. (2014), „Incluziunea educațională. Ghid metodologic”, Editura Aramis.

"ÎMPREUNA LA ȘCOALA: PROIECT DE INCLUZIUNE PENTRU ELEVI"

Prof.înv.preșcolar Opariuc Diana Valentina

G.P.P. Prichindel Suceava

Obiectiv:

Promovarea incluziunii școlare prin activități care să faciliteze integrarea elevilor cu diverse nevoi educaționale, sociale și culturale într-un mediu de învățare comun, sprijinind dezvoltarea empatiei, cooperării și respectului reciproc.

Structura Proiectului:

Introducere

Prezentarea proiectului și a obiectivelor acestuia.

Discuție despre importanța incluziunii școlare.

Activități de cunoaștere și interacțiune

Jocuri de cunoaștere: Activități interactive pentru ca elevii să se cunoască mai bine.

Ateliere de lucru: Sesiuni de colaborare în care elevii lucrează împreună la diverse proiecte creative.

Sesiuni educative

Prezentări despre diversitate și incluziune: Lecții și discuții despre importanța respectului pentru diversitate.

Invitați speciali: Profesioniști din domeniul educației și persoane cu experiențe personale relevante.

Proiecte de grup

Proiecte tematice: Elevii lucrează în echipe mixte la proiecte care promovează incluziunea, cum ar fi realizarea unui afiș, a unei prezentări sau a unei piese de teatru.

Schimb de roluri: Activități în care elevii preiau roluri diferite pentru a înțelege mai bine perspectivele celorlalți.

Evaluare și feedback

Discuții de grup: Evaluarea experiențelor și împărtășirea feedback-ului.

Chestionare: Evaluarea impactului proiectului asupra percepțiilor și atitudinilor elevilor față de incluziune.

Concluzii și recomandări

Analiza rezultatelor: Identificarea succeselor și a zonelor de îmbunătățire.

Recomandări pentru viitor: Sugestii pentru continuarea și extinderea inițiativelor de incluziune.

Implementare:

Planificarea

Stabilirea echipei de proiect.

Programarea activităților.

Resurse necesare

Materiale educative și creative.

Spații adecvate pentru desfășurarea activităților.

Sprijin din partea părinților și comunității locale.

Comunicare

Informarea elevilor și părinților despre proiect.

Promovarea proiectului în școală și în comunitate.

Calendarul Proiectului:

Luna 1: Planificare și pregătire.

Luna 2: Lansare și activități de cunoaștere.

Luna 3-4: Sesiuni educative și proiecte de grup.

Luna 5: Evaluare și feedback.

Luna 6: Concluzii și recomandări finale.

Impact așteptat:

Creșterea gradului de incluziune și acceptare în rândul elevilor.

Îmbunătățirea competențelor sociale și emoționale.

Crearea unui mediu școlar mai prietenos și suportiv.

Acest proiect poate fi adaptat și extins în funcție de specificul fiecărei școli și de nevoile elevilor.

Bibliografie

Banks, J. A. (2009). "Educația multiculturală: Probleme și perspective." John Wiley & Sons.

Booth, T., & Ainscow, M. (2002). "Index pentru incluziune: Dezvoltarea învățării și participării în școli." Centre for Studies on Inclusive Education.

Cummins, J. (2000). "Limbaj, putere și pedagogie: Copiii bilingvi în focul încrucișat." Multilingual Matters.

Epstein, J. L. (2011). "Parteneriate între școală, familie și comunitate: Pregătirea educatorilor și îmbunătățirea școlilor." Westview Press.

Hattie, J. (2008). "Învățarea vizibilă: O sinteză a peste 800 de meta-analize referitoare la performanță." Routledge.

Mitchell, D. (2014). "Ce funcționează cu adevărat în educația specială și incluzivă: Utilizarea strategiilor de predare bazate pe dovezi." Routledge.

OECD (2010). "Educația cadrelor didactice pentru diversitate: Întâmpinarea provocării." OECD Publishing.

Stainback, S., & Stainback, W. (1996). "Incluziunea: Un ghid pentru educatori." Brookes Publishing.

Tomlinson, C. A. (2001). "Cum să diferențiezi instruirea în clasele cu abilități mixte." ASCD.

UNESCO (1994). "Declarația de la Salamanca și cadrul de acțiune pentru educația nevoilor speciale." UNESCO.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT-
DEFICIENŢĂ DE LIMBAJ ȘI COMPORTAMENT

Prof. înv. preșc. Peia Codruța

Grădinița cu Program Prelungit nr.4 Caransebeș

1.INFORMAŢII DE BAZĂ:

Numele elevului:

Data naşterii:

Grupa: mare

Domiciliul:

Psihodiagnostic: *Deficienţă de limbaj şi comportament*.

Informaţii despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate.

Informaţii despre mediul social: Locuieşte împreună cu familia lui, având în componenţa sa mama, tata şi o soră de 12 ani. Familia prezintă condiţii bune de locuit. Mama se implică în activitatea copilului atât acasă cât și la grădiniță, dar nu are pregătirea necesară pentru a-si educa copilul, cât să nu fie nevoie de intervenția specialiștilor.

1. ECHIPA DE INTERVENŢIE:

Profesor psihopedagog :

Profesor logoped:

Prof. pt înv. preșcolar:

Data elaborării P.I.P.: 1 octombrie – 15 iunie

2. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- chestionare orale;
- observaţii curente;
- aplicaţii practice;
- fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
- proba de evaluare;
- convorbire individuală şi în grup;
- observaţia spontană şi dirijată.

3. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la actvităţi;
- Dezvoltarea capacităţii de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;

4. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
- Formarea capacităţii de a comunica folosind propoziţiile;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice;
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;

- Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;
- Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic;

5. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

- Stimularea preșcoalrului în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvotarea proceselor psihice (memorie, atentie, motivatie), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv si motivational, a deprinderilor de munca individuala;
- Implicarea mamei pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spațio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relaționare socială;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exercitii de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercitiul de relaxare	- planșe - fișe de lucru - jocuri de construcție - plastilină - cărti - puzzle
- educarea auzului fonematic, a atentiei vizuale, a analizei auditive si imbogatirea vocabularului;	- exercitii de gimnastică respiratorie, lingual; - exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii; - povestiri dupa imagini, planse; - demonstratia;	- planșe - fișe de lucru - jocuri - cărți
- stapanirea si motivarea	- exercitii de autocunoastere;	-fise de lucru

personala prin gestionarea adecvata a trairilor afective negative;	- exercitii pentru cresterea stimei de sine si a increderii in fortele proprii; - exercitii pentru managementul emotiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, incurajerea;	-desene -minge antistres -joc de rol
- explicarea și formarea unor deprinderi eficiente de lucru;	- explicatia; - exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru si cartonase
- organizarea locului de învățare prin eliminarea elementelor distractoare;	- convorbirea; - exercitul; - incurajarea	
- sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu;	- tratarea diferentiata; - relatie empatica educatoare-preșcolar, psiholog-preșcolar; - activitati complementare;	-planse -jocuri -casete -carti
- construirea unui orar si respecterea lui,oferirea de recompense de catre familie;	- convorbirea; - exercitiul	-cartonase cu sarcini expuse in camera
- masuri unitare de sustinere a copilului de catre familie; - motivarea familiei in continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fete vesele

- Frecventa activitatilor programului terapeutic este de o sedinta pe saptamana (45-50 de minute)

EDUCATOAREA:

- Antrenează preșcolarul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
- În cadrul lecţiilor se lucrează diferenţiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri şi adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele şi auxiliare scolare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenţie: *Educarea limbajului*

Prescolarul nu pronunţă corect cuvintele și are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşeşte să povestească textele auzite în cadrul activităților ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris.

Obiective pe termen scurt	Obiective operaţionale	Activităţi de învăţare	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode şi instrumente de evaluare
1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral **2.** Dezvoltarea capacităţii	- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate; - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt ; - să formuleze clar şi corect	-exercitii de delimitare a cuvintelor in enunturi; -exercitii de stabilire a pozitiei unui cuvant intr-o propozitie; -jocuri de identificare a pozitiei silabelor in cuvant; -exercitii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvant; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învăţat si	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea educatoarei; - distinge şi	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

	de exprimare orală	enunţuri verbale potrivite unor situaţii date; - să integreze cuvintele noi în enunţuri; - să identifice	despartirea lor in silabe; -jocuri de punere in corespondenta a unui cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare; -exercitii de despartire a cuvintelor in silabe; -exerciţii de trasare a elementelor grafice;	delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de educatoare; - distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe;	
3.	Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	semne grafice și desene care transmit mesaje; - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc; - să desprindă semnificaţia globală a unui text ; - să citească după imagini	-exerciţii de adoptare a poziţiei corecte si comode pentru scris; -exerciţii de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu;	- pronunţă corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul educatoarei; - citeşte imagini fluent şi corect, folosind enunţuri clare; - construieşte propoziţii formate din 2-3 cuvinte, cu mici abateri corectate la intervenţia educatoarei ;	

Domeniul de intervenţie: *Matematică*

Preșcolarul formează mulţimi, recunoaşte culorile, numără crescător până la 5, dar are probleme în ceea ce priveşte număratul până la 10 sau număratul descrescător, chiar şi cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Obiective pe termen lung	Obiective de referinţă	Activităţi de învăţare	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode şi instrumente de evaluare
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii 2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de	- să recunoască numerele naturale de la 0 la 10; - să compare două mulțimi de elemente; - să completeze un şir de numere crescator; - să scrie vecinii numerelor;	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 10; - exerciţii de citire şi de recunoaștere a numerelor naturale de la 0 la 10; - compararea mulțimilor; - exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 10; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor naturale; -ex. de adunare şi scădere cu 1-2	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-10; - copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele; -efectuează adunări şi	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri verbale Evaluări curente Probe scrise, fişe de lucru

probleme 3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic	- să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în concentrul 0 – 10 cu suport intuitiv; - să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale	elemente ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora	scăderi în concentrul 0-10, utilizând simbolurile +, -, = ; - descompune numerele naturale (1-10)utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 10;	

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- consilierea comportamentală;
- antrenarea preșcolarului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea preșcolarului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
- dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
- formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU

Rădoi Florentina Bianca
Grădinița cu P.P. nr.1 Videle

Adesea, cand exploram universul fiintei umane, ne confruntam cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul grupelor ne pun in situatia de a cauta mereu noi solutii la problemele ridicate. De cele mai multe ori gasim solutiile cele mai bune pentru copii. Insa, uneori suntem pusi in dificultate de complexitatea problemelor

Educația timpurie este o formă de educație incluzivă pentru că propune cele mai potrivite forme de abordare educațională la vârstele mici pentru a produce o educație de calitate. Se realizează formal în instituțiile abilitate, dar ,în același timp, non formal prin implicarea agenților și instituțiilor anexe care sprijină educația formală. Ca educație incluzivă, educația timpurie evidențiază valoarea diferențelor dintre copii, înțelese ca particularități ale învățării individuale și sociale, și precizează Cerințele Educative Speciale ca părți componente ale curriculum-ului programelor educative.

Copiii, de la cele mai fragede vârste, pot fi educaţi în sensul cooperării şi înţelegerii colegilor cu o situaţie materială precară, cooperării cu persoanele cu dizabilităţi şi cu nevoi speciale. Doar astfel îşi vor dezvolta sensibilitatea, spiritul de întrajutorare, altruismul, îşi vor modela de timpuriu sufletul.

În cadrul multor activităţi şcolare, cadrul didactic, transmite o vastă gamă de informaţii / noţiuni care au un caracter moral-religios şi care vizează formarea unor conduite moral-religioase, a unor comportamente care să fie în conformitate cu cerinţele societăţii aparţinătoare.

Formarea unor reprezentări morale, însuşirea unor noţiuni şi norme morale, nu sunt suficiente pentru a forma la elev un comportament moral, acestea trebuie să fie interiorizate, să devină motive interioare ale conduitei lor.

Acesti copii nu sunt speciali in sine. Ei au nevoie doar de o abordare personalizata in ceea ce priveste demersurile pe care le intreprindem in educatia lor. O caracteristica speciala a acestor copii "in pericol de excludere" o constituie faptul ca ei nu sunt in concordanta cu nivelul obisnuit al asteptarilor fata de copii, ei nu se adapteaza cu usurinta. In spatele acestor probleme, sta desigur si faptul ca nici in cadrul familiei si nici in societate, ei nu beneficiaza de o stimulare corespunzatoare. Deficitul aparut in urma educatiei necorespunzatoare este totusi reversibil si poate fi compensat chiar si in cazul unor tulburari organice, cu conditia ca

potentialul copilului sa fie activat in mod corespunzator Incluziunea scolara se defineste prin acceptarea de catre institutiile de invatamânt a tuturor copiilor, indiferent de apartenenta etnica sau sociala, religie, nationalitate sau infirmitate si este strans legata de recunoasterea si acceptarea diversitatii - conditie normala a convietuirii umane.

Educația incluzivă este esențială, pentru că pregătește copiii pentru o viață integrată în societate. Începând cu grupele de joacă și grădinițele, continuând cu școala și universitatea, educația incluzivă oferă tuturor copiilor șansa de a se dezvolta la potențialul maxim și de a contribui la societate.Copiii cu dizabilități nu sunt diferiți de ceilalți. Au aceleași drepturi și merită aceleași oportunități. Educația separată îi marginalizează și îi discriminează, limitându-le șansele de a se dezvolta și de a se integra în societate.Incluziunea este importantă pentru construirea unei societăți mai juste și mai tolerante. Copiii cu dizabilități au nevoie să învețe și să se joace alături de ceilalți copii pentru a se forma ca personalități și pentru a-și descoperi potențialul.

O școală incluzivă este o școală unde toți copiii, indiferent de originile lor, sunt primiți cu brațele deschise și apreciați pentru unicitatea lor. Nu contează dacă provin din medii diferite, au dizabilități sau credințe diverse. Toți copiii au dreptul la o educație de calitate, adaptată nevoilor lor individuale. Incluziunea este importantă, pentru că oferă fiecărui copil șansa de a se dezvolta la potențialul său maxim. Într-o școală incluzivă, copiii învață să se accepte și să se respecte reciproc, indiferent de diferențele dintre ei.

Învatamantul incluziv presupune ca tinerii si copiii cu dizabilitati si ceilalti fara probleme sa invete impreuna in institutiile de invatamant avand sprijinul corespunzator. Un inceput timpuriu in grupuri de joaca sau gradinite obisnuite este cea mai bua pregatire pentru o viata integrata. Fiecare copil este diferit si special si are propriile nevoi, fie ca este sau nu un copil cu dizabilitati. Toti copiii au dreptul la educatie in functie de nevoile lor. Si copiii diferiti au drepturi egale cu ceilalti, iar o educatie separata ar duce la marginalizare si discriminare, impiedicand formarea, implinirea de sine si afirmarea personalitatii.Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi nam simtit inca acest lucru. Separarea ne limiteaza intelegerea reciproca. Familiaritatea si toleranta reduc frica si respingerea favorizând relatii de comunicare si colaborare in beneficiul tuturor.

Educatia incluziva se desfasoara in cadrul unui proces interdisciplinar zilnic, cuprinzand forme de organizare multiple, desfasurate sub cele trei forme de organizare: jocuri, activitati pe domenii experentiale, activitati de dezvoltare personala si activitati extracurriculare, cuprinzand toate domeniile de activitate. Copiii, majoritatea timpului lor

liber si nu numai, si-l petrec jucandu-se. Jocul reprezinta pentru copii o modalitate de a-si exprima propriile capacitati. Prin joc, copilul capata informatii despre lumea in care traieste, intra in contact cu oamenii si cu obiectele din mediul inconjurator si invata sa se orienteze in spatiu si timp. In timpul jocului, copilul vine in contact cu alti copii sau cu adultul, astfel ca jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esentiale pentru copiii cu deficiente, intrucat le ofera sansa de a se juca cu alti copii. In aceste jocuri sunt necesare minim doua persoane care se joaca si comenteaza situatiile de joc (loto, domino, table, cuburi, carti de joc etc.). In perioada de prescolar se desfasoara mai ales in grup, asigurandu-se astfel socializarea.

Beneficiile incluziunii sunt reciproce. Toți copiii învață unii de la alții, devin mai toleranți și mai empatici. Familiarizarea cu diversitatea reduce frica și prejudecățile, favorizând comunicarea și colaborarea.Trebuie să depășim barierele și să creăm un sistem educațional care să ofere șanse egale tuturor copiilor. Incluziunea nu este doar un drept, ci și o investiție în viitorul nostru.Doar prin colaborare și prin acceptarea diferențelor vom putea construi o societate cu adevărat incluzivă.

În concluzie gradinita are ca scop crearea unui program coerent si coordonat de incluziune a copiilor prescolari cu diferite disabilitati, de alte etnii, provenienta sociala, etc. si pregatirea celorlalti copii in vederea acceptarii acestora alaturi de ei, fara diferente de manifestare comportamentala sau verbala. De asemenea se impune si implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a constiintei si a comportamentelor copiilor in spiritul tolerantei si nediscriminarii, a acceptarii de sanse egale pentru toti copiii.

Bibliografie:

Doru Popovici, Orientări teoretice și practice în educația integrată, Editura Credis, 2007;

Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom, Bucureşti, 2006

COPIL CA TINE SUNT ŞI EU!-PROIECT DE PARTENERIAT

Prof. Rîşnoveanu Nicoleta/ Prof. Neagoe Tatiana

G.P.P.10 Buzău

MOTIVAREA PROIECTULUI

Sănătatea este factorul hotărâtor în dezvoltarea unei societăţi. Orice copil are dreptul la sănătate deplină, la asistenţă medicală, la educaţie, la o viaţă decentă.

Pentru că viaţa persoanelor cu nevoi speciale este mai dificilă decât a celorlalţi, ei trebuie ajutaţi.

Toţi oamenii au îndatoriri unii faţă de alţii, iar îndeplinirea acestora nu este un lucru greu dacă se obişnuiesc de mici să respecte, să ajute, să fie politicoşi, înţelegători, să aprecieze binele, să fie generoşi, să fie în stare să redea un zâmbet pe chipul copiilor care sunt în suferinţă.

SCOPUL:

Formarea unor abilităţi de comunicare şi relaţionare între copiii şi cadrele didactice din cele două instituţii pentru buna integrare socială a copiilor cu nevoi speciale.

GRUP ŢINTĂ:

Elevii clasei a II-a de la Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă Buzău

Preşcolarii grupei ,,Albinuţe"de la G.P.P.NR.10 Buzău

OBIECTIVE:

•Să conştientizeze importanţa sănătăţii fizice sau mentale pentru om;

•Să cunoască unele din infirmităţile pe care le au persoanele cu nevoi speciale;

•Să înţeleagă că toţi sunt copii şi au drepturi egale;

•Să facă fapte bune care să-i ajute să discearnă binele de rău, adevărul de minciună;

•Să fie generoşi cu cei care nu au posibilităţi materiale suficiente pentru un trai decent;

•Să fie toleranţi unii cu alţii;

•Să cunoască unele personalităţi care, în ciuda infirmităţii pe care au avut o au impresionat lumea prin talentul lor;

Să cunoască numele unor persoane care şi-au dedicat întreaga viaţă celor aflaţi în suferinţă

RESURSE UMANE:

Cadrele didactice de la cele 2 unităţi şcolare;

10 elevi , clasei a II –a de la Centrului de Educaţie Incluzivă;

19 preşcolari, grupa Mijlocie de la Grădinţa cu program Prelungit nr.10 Buzău.

RESURSE MATERIALE :

-fotografii ilustrând viaţa copiilor şi a familiilor lor ;

-desene şi picturi ;

-cadouri pentru elevii cu nevoi speciale ;

-diplome pentru elevi şi preşcolari;

MEDIATIZAREA PROIECTULUI:

-informarea părinţilor asupra proiectului şi a oportunităţii desfăşurării lui;

-mediatizarea proiectului în pagina oficiala a celor două instituţii, pe site –ul didactic.ro; în revista grădiniţei ;

MĂSURI ÎNTREPRINSE:

-antrenarea părinţilor în programul desfăşurat la grupe;

-promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de aceptare şi înțelegere firească a raporturilor dintre copiii cu nevoi speciale şi restul grupului;

-colaborarea cu alţi factori educativi.

DURATA 1 AN ŞCOLAR : 2023-2024

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢILOR

NR. CRT.	DENUMIREA ACTIVITĂŢII	DATA	RESPONSABILI
1.	Să fim buni prieteni!-Vizită la Grădiniţa cu Program Prelungit Nr.10 Buzău	Oct. 2024	Prof. Păun Victoria
2.	Sărbătorim Ziua Universală a Drepturilor Copiilor Povestea lui Ionuţ –DOS –Lectura educatoarei: www.salvaticopiii.ro/	Noiem. 2024	Prof.Păun Victoria Prof. Rîşnoveanu Nicoleta Prof. Neagoe Tatiana
3.	Fii bun şi darnic de Crăciun –cadouri pentru copiii de la Centrul Şcolar pentru Educaţie Incluzivă	DEC 2024	Prof. Rîşnoveanu Nicoleta Prof. Neagoe Tatiana
4	Să fim Uniţi în cuget şi-n simtire ! Activitate dedicată Zilei de 24 Ianuarie – Hora Unirii!	24 IAN 2024	Prof. Oltenescu C. Prof. Rîşnoveanu Nicoleta Prof. Neagoe Tatiana
5.	Peisaj de iarnă ! Concurs de pictură Activitate artistico – plastică	FEB. 2024	Prof. Păun Victoria Prof. Rîşnoveanu Nicoleta Prof. Neagoe Tatiana
6.	Confecționăm mărțișoare şi felicitări pentru cei dragi! Activitate practică – confecționare de mărțișoare şi felicitări.	MAR-TIE 2024	Prof. Rîşnoveanu Nicoleta. Prof. Neagoe Tatiana

7.	Ziua Pământului! Să protejăm mediul înconjurător! Activitate de ecologizare in jurul unităţilor de învăţământ!	22 APRILIE 2024	Prof.Păun Victoria Prof. Rîşnoveanu N. Prof. Neagoe Tatiana
8.	Ziua Europei! Promovarea cunoştinţelor despre Uniunea Europeană, despre simbolurile Europei; Discuţii privind însuşirea unor valori fundamentale de pace şi solidaritate.	9 MAI 2024	Prof.Păun Victoria. Prof. Rîşnoveanu Nicoleta Prof. Neagoe Tatiana
9	Vacanţă mare, bine ai venit! Montaj literar artistic cu preşcolarii, invitaţi elevii cu nevoi speciale!	IUNIE 2024	

FINALITĂŢILE PROIECTULUI:

Realizarea unui portofoliu care să conţină fotografii, colaje, desene;

Diplome pentru diverse activităţi ;

Activităţi artistice şi recreative!

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE ÎN ȘCOLILE DE MASĂ

Proiect de activitate extrașcolară

Rusu Maria Constanța

Liceul Tehnologic " Henri Coandă" -Tg-Jiu, Județul Gorj

Sistemele educaționale anterioare au plasat copiii care sunt diferiți și au dificultăți de învățare într o secțiune separată "specială". Înainte, cadrele didactice care nu erau implicate în mod specific și concret în educația specială au fost formate plecând de la premisa că elevii cu nevoi speciale nu reprezintă preocuparea lor. Pentru ei există școli speciale cu profesori formați special. Abordarea educației incluzive susține că elevii cu nevoie speciale trebuie educați împreună cu cei de vârsta lor în școlile de masă

Astfel, educația incluzivă reprezintă un sistem educațional în care toate școlile năzuiesc să ofere "educație pentru toți". Este un sistem care recunoaște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Principiile pe care se axează educația incluzivă sunt următoarele

- principiul dreptului egal la educaţie;
- principiul egalizării şanselor;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul nondiscriminării, serviciilor de sprijin;
- principiul flexibilităţii în activitatea didactică;

Împreună cu echipa de proiect am realizat un proiect de activitate extrașcolară care are în vedere elevii cu cerințe educaționale speciale.Scopul proiectului îl reprezintă realizarea de activități extracurriculare care să permită dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfăsoară într-un cadru informal,ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să–și maximizeze potențialul intelectual. Ca obiective generale subliniez un obiectiv important și anume: stimularea mentală,antrenarea fizică, integrarea socială și dezvoltarea abilităților elevilor prin activități creative de imaginație, cultural –artistice și de abilitate practică .Ca obiective de referință le enumăr pe cele mai importante și anume:identificarea și integrarea elevului într-un program de consiliere,îmbunătățirea imaginii și a respectului de sine a elevului,ameliorarea tulburărilor afectiv–comportamentale. S-au folosit mijloace ca: fișa de cunoaștere psihopedagogică și socială a elevului cu CES, fișa de observație completată de către profesorul diriginte, fișe de lucru(individual sau în grup).Ca modalități de monitorizare și evaluare a rezultatelor proiectului subliniez : proiectele de intervenție personalizată, portofoliile cadrelor didactice implicate în proiect, portofoliile elevilor cu CES implicate în proiect, filmele realizate.

"COPIL CA TINE SUNT SI EU "

Scarlat Elena

Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Videle

Educația incluzivă reprezintă un aspect foarte important în cadrul sistemului educațional, având ca obiectiv principal integrarea și participarea activă a tuturor elevilor, indiferent de abilitățile și nevoile acestora. Incluziunea preșcolară reprezintă un obiectiv important la nivelul grupelor de grădiniță, având ca scop asigurarea participării active și adecvate a tuturor copiilor, cu sau fără dificultăți de învățare, în procesul educațional. Acest obiectiv are la bază principiul egalității de șanse și acces la educație pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale.

Un aspect important al incluziunii preșcolare este reprezentat de acceptarea și integrarea copiilor cu diverse tipuri de nevoi speciale în activitățile educative desfășurate în grupurile de grădiniță. Aceasta presupune adaptarea mediului de învățare în funcție de nevoile și capacitățile fiecărui copil, pentru a putea participa activ la activitățile desfășurate în cadrul grupei.

Un alt aspect important al incluziunii preșcolare este reprezentat de promovarea diversității și a respectului față de diferențele individuale ale copiilor din grup. Aceasta presupune învățarea și valorizarea fiecărui copil în funcție de caracteristicile lui individuale, pentru a promova sentimentul de apartenență și încredere în sine.

În cadrul grupurilor de grădiniță, este important ca educatorii să își asume un rol activ în promovarea incluziunii preșcolare, prin conștientizarea și valorizarea diversității copiilor din grup, precum și prin adaptarea continuă a activităților educaționale la nevoile specifice ale fiecărui copil. De asemenea, este importantă colaborarea între educatori, părinți și specialiștii din domeniul educației speciale pentru a asigura un suport adecvat și personalizat pentru copiii cu nevoi speciale.

In contextul actual, incluziunea preșcolară reprezintă un aspect important al educației, având ca obiectiv principal asigurarea accesului la învățământ pentru toți copiii, indiferent de diferitele lor nevoi și dificultăți. Pentru a sprijini acest obiectiv, se desfasoară diverse proiecte la nivelul grupelor preșcolare, care au ca scop promovarea incluziunii și facilitarea adaptării copiilor la mediul educațional.

Unul dintre proiectele la nivelul grupelor preșcolare care vizează incluziunea este proiectul "Micii exploratori". Acest proiect se concentrează pe dezvoltarea abilităților sociale

și emoționale ale copiilor, încurajându-i să interacționeze între ei și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos. De asemenea, se acordă o atenție deosebită diversității copiilor, încurajându-i pe aceștia să își accepte și să își respecte diferențele.

În cadrul proiectului "Micii exploratori", copiii sunt încurajați să exploreze lumea din jurul lor, să descopere lucruri noi și să își dezvolte creativitatea și curiozitatea. De asemenea, li se oferă sprijin și susținere în dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare, pentru a le facilita integrarea și adaptarea în grup.

Prin activități variate precum jocuri de echipă, ateliere de creație, discuții despre emoții și relatțile interpersonale, copiii învață să fie deschiși și receptivi la diferite moduri de exprimare și de interacțiune. De asemenea, se organizează vizite la muzee, parcuri naturale sau alte locuri interesante, pentru a le oferi oportunitatea de a se conecta cu mediul înconjurator și de a descoperi lucruri noi.

Prin intermediul acestui proiect, se urmarește crearea unui mediu propice pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor, care să promoveze diversitatea și incluziunea, dar și valorile respectului și acceptării reciproce. Astfel, copiii învață să îi aprecieze unii pe altii și să se bucure de bogăția și frumusețea diferențelor care îi fac unici.

Un alt exemplu de proiect la nivelul grupelor preșcolare care are ca obiectiv incluziunea este "Lumea copiilor fericiți". Acest proiect promovează diversitatea culturală și lingvistică a copiilor, încurajându-i să își exprime identitatea culturală și să își valorizeze originile. Prin organizarea de activități interculturale și interlingvistice, acest proiect contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare și de înțelegere a diferențelor culturale.

În cadrul acestui proiect, copiii vor fi implicați în activități precum: povestirea de povești din diferite culturi, învățarea de cuvinte sau expresii în alte limbi străine, descoperirea tradițiilor și obiceiurilor din diverse țări, organizarea de spectacole sau expoziții tematice despre diferite culturi sau limbi.

Prin aceste activități, copiii vor învăța să aprecieze și să respecte diversitatea culturală și lingvistică, să fie deschiși către noi experiențe și să se simtă mandri de propria identitate culturală. De asemenea, acest proiect va crea o atmosferă de incluziune și acceptare reciprocă între copiii din grupuri culturale sau lingvistice diferite.

Prin intermediul acestui proiect, grupa preșcolară va deveni un spațiu în care copiii se simt acceptați și apreciați, indiferent de originea sau cultura lor. Acest lucru va contribui la dezvoltarea unei mentalități deschise și tolerante, care va avea un impact pozitiv asupra relațiilor interculturale și interumane pe termen lung.

În concluzie, proiectele la nivelul grupelor preșcolare care au ca obiectiv incluziunea reprezintă o modalitate eficientă de promovare a accesului la învățământ pentru toți copiii și de facilitare a adaptării acestora la mediul educațional. Prin colaborarea activă între cadrele didactice, părinți și alți profesioniști din domeniul educației, aceste proiecte contribuie la crearea unui mediu educațional sigur, prietenos și incluziv pentru toți copiii.

Bibliografie:

"Educația incluzivă și pedagogia diversității" de Alois Ghergut

"Incluziunea socio-educaţională a copiilor cu dizabilităţi în grădiniţa de copii"- ghid

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Prof.înv.preşcolar Tucă Maria Georgiana

Prof.înv.preşcolar Stan Luminiţa

Grupa: mică Ciupercuţe

Efectiv: 10 copii

Locul desfăşurării activităţii: Sala de grupă

Aria curriculară: Activităţi de terapie cognitivă

Denumirea activităţii: Cunoaşterea mediului

Tema activităţii: Tainele toamnei

Tipul de activitate: Observare „Toamna"

Scopul activităţii:

Consolidarea cunoştinţelor referitoare la aspectele de anotimp

Dimensiuni ale dezvoltării:

-Caracteristici structurale şi funcţionale ale lumii înconjurătoare;

-Curiozitate, interes şi iniţiativă în învăţare;

Comportamente vizate:

-Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea şi învăţarea în situaţii noi;

-Evidenţiază caracteristicile unor obiecte;

-Identifică şi valorifică unele caracteristici ale lumii vii.

Obiective operaţionale:

*cognitive:

O1- să descrie aspectele generale ale toamnei

O2- să enumere schimbările survenite în natură

O3- să denumească elementele specifice toamnei: fructe, legume, flori

*psiho-motrice:

O4- mânuiască materialele puse la dispoziţie

* afective:

O5- să aprecieze frumosul din natură

O6- să se implice afectiv în activitate

Forma de realizare: frontal, individual

Strategii didactice:

-metode şi procedee: observaţia, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, meloterapia.

-materiale şi mijloace didactice: imagini reprezentative anotimpului toamna, computer +cd cu tainele toamnei în imagini, figurine cu nori şi picături din ploaie, umbrele, frunze colorate, fructe şi legume specifice, crizanteme, casetofon, tablă magnetică.

Durata activităţii: 20-25 minute

DEMERS DIDACTIC

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode şi procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
1. Momentul organizatoric		-Aranjeaz spaţiul educaţional; - Organizez colectivul de copii; - Asigură un fond muzical adecvat;			
2. Captarea atenţiei		- Spun copiii că astăzi venind spre grădiniţă m-am întâlnit cu “ZânaToamnă”, care mi-a dat un cadou pentru ei, iar ea o să vină mai târziu să vadă dacă le-a plăcut cadoul.	- expunerea;		- observ comporta men tul copiilor;
3.		- Întreb copiii dacă sunt	-		

Reactualizarea cunoştinţelor anterioare		curioşi să vadă ce cadou au primit, dar pentru aceasta trebuie mai întâi să-mi răspundă la câteva întrebări?; - „În ce anotimp suntem noi?” -„Ce ştiţi despre acest anotimp?”	conversaţia;		- evaluez răspunsurile copiilor;
4. Anunţarea temei şi a obiectivelor		- Anunţ copiii că astăzi la activitatea de “cunoaşterea mediului”vom observa ce se întâmplă în anotimpul toamna, ce fructe şi legume se găsesc în acest anotimp, ce se întâmplă cu vremea, ce se întâmplă cu pomii, iar la finalul activităţii ne juca cu vom imagini ale ale toamnei.	- explicaţia;		
5. Desfăşurarea activităţii	O_1 O_2 O_3 O_4 O_5	- Prezint copiilor povestea toamnei printr-un film animat specific numit “Eu şi familia mea toamna”; -În timpul filmului accentuez ideile principale; - „Aţi văzut cum este vremea afara?” -„Aţi observat cum se îmbracă oamenii?” -„Uitaţi bunicul culege merele!” -„Vedeţi bunica pregăteşte legume pentru iarnă!” -„Uitaţi păsările pleacă spre alte tări?”	conversaţia; explicaţia; ;	calculator +cd cu poveste;	- observ comportamentul copiilor;

		- Întreb dacă le-a plăcut filmuleţul si îi anunţ că în continuare o să ne jucăm cu imagini ale toamnei;			
6. Obţinerea performanţei	O_3 O_6	-Folosesc metoda ciorchinelui si aşez imaginea principală cu tabloul toamnei pe tabla magnetică, iar copii vor veni pe rând sa ia cate o imagine de pe masă, să o denumească şi să o aşeze sub imaginea principală cu toamna (imagini cu fructe, legume flori, fenomene ale naturii specifice anotimpului toamna); -Copiii realizează ciorchinele; Supraveghez modul de lucru al fiecărui copil; - Dau indicaţii individuale şi îi ajut pe cei care nu reuşesc să se descurce singuri; - Îi încurajez să lucreze repede şi bine.	exerciţiul; meloterapia; observaţia;	- lipici, şerveţele;	observarea sistematică;
7. Feed-back		- Întreb copiii: - „Ce am făcut noi astăzi noi astăzi la activitateade cunoaşterea mediului?”(am învăţat despre toamnă şi am aşezat imagini ale toamnei ca într-un ciorchine)	conversaţia;		- evaluez răspunsuri le copiilor;
	O_1 O_2	- Zâna Toamnă soseşte şi întreabă copii dacă le-a plăcut cadoul, pune câteva întrebări	conversaţia;		- aprecieri verbale;

8. Evaluarea		recapitulative (ce fructe de toamnă aţi aşezat voi pe tablă?, dar legume?, ce face norul acesta?, dar copilul acesta cum este îmbrăcat?)face aprecieri asupra lucrărilor şi a răspunsurilor primite; - Întrebă copiii dacă le-a plăcut activitatea de astăzi şi dacă vor ca Zâna Toamnă să îi mai viziteze?;			
9. Încheierea activităţii	O_6	- Recompensez copiii cu ecusoane în formă de zâmbete aduse de zână;	conversaţia;		

CUPRINS

EXEMPLE DE BUNA PRACTICA IN INCLUZIUNEA PREȘCOLARA Prof. înv. preșcolar Anghel Diana-Gradinița cu P.N. Clipicești, loc.Țifești, Jud.Vrancea 1

BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ-Drăgan Dorina Mihaela-G.P.P. NR. 1, Buzău..... 3

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT-Prof. Dima Georgiana Cocuta-G.P.P. NR. 10 Buzau..... 5

TERAPIA TULBURARILOR DE LIMBAJ –PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICA-Prof. înv. preșc. Drăghin Anișoara-Grăginița cu Program Prelungit nr.4 Caransebeș..... 11

„DIFERIȚI, DAR EGALI” -Prof.Grigore Cecilia Teodora-G.P.P.„Mugurasii” Rm Sărat..... 16

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI PRIVIND EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN MEDIUL PREȘCOLAR-Prof. înv.preșc. Husariu Andreea, Grădinița cu program prelungit nr. 25, Iași. 18

O ŞANSĂ PENTRU FIECARE-Profesor învăţământ primar Lupaș Simona-Anca-Şcoala Gimnazială Giarmata..... 21

INTEGRAREA COPIILOR CU CES. ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ-Prof. Marica Vioric-G.P.N. Suditi, Com. Posta Calnau, BZ..... 24

COMUNICAREA POZITIVĂ ÎN RELAȚIA CU COPILUL-Profesor înv.preșc., Melencu Elena-Denisa-Liceul Tehnologic Baia de Fier..... 28

"COPIL CA TINE SUNT SI EU "-Neagu Irina-Ioana-Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Videle..... 30

CREAREA UNUI MEDIU INCLUZIV PENTRU PREȘCOLARI: BUNE PRACTICI ȘI STRATEGII EFICIENTE-Prof. Nicodei Cezarina-Colegiul Tehnic „Ion Mincu” Focșani, jud. Vrancea..... 32

"ÎMPREUNA LA ȘCOALA: PROIECT DE INCLUZIUNE PENTRU ELEVI"-Prof.înv.preșcolar Opariuc Diana Valentina-G.P.P. Prichindel Suceava..... 35

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT-DEFICIENŢĂ DE LIMBAJ ȘI COMPORTAMENT-Prof. înv. preșc. Peia Codruța-Grăginița cu Program Prelungit nr.4 Caransebeș..... 37

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU-Rădoi Florentina Bianca-Grădinița cu P.P. nr.1 Videle 45

COPIL CA TINE SUNT ŞI EU!-PROIECT DE PARTENERIAT-Prof. Rîşnoveanu Nicoleta/ Prof. Neagoe Tatiana-G.P.P.10 Buzău..... 47

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE ÎN ȘCOLILE DE MASĂ-Proiect de activitate extrașcolară-Rusu Maria Constanța-Liceul Tehnologic ” Henri Coandă” -Tg-Jiu, Județul Gorj 50

"COPIL CA TINE SUNT SI EU "-Scarlat Elena-Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Videle 52

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ-Prof.înv.preşcolar Tucă Maria Georgiana-Prof.înv.preşcolar Stan Luminiţa 54